



ಕರಮಚಂದ ಬಗ್ಗಹರಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಸುದೇವಯ್ಯನದ್ದೂ ಒಂದು. ಅದು ನಡೆದಿದ್ದು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ. ಅದು ನಾನು ಆತನಲ್ಲಿ ವಕೀಲಗಿರಿ ಕಲಿಯಲು ಸೇರಿಕೊಂಡ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ.

ಆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಕರಮಚಂದನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ.

‘ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು?’

ಏಕೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕರಮಚಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ.

‘ಇಲ್ಲೊಂದು ಸುದ್ದಿಯಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ದೊಡ್ಡಟ್ಟಿಚೌಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬಾತ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದರಂತೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೂರಿ, ರಿವಾಲ್ವರ್ ಮತ್ತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಅರಣ್ಯೋತ್ಪನ್ನಗಳಿದ್ದವಂತೆ.’

‘ಅಪರಾತ್ರಿ ತಿರುಗಾಡುವುದು ಅಪರಾಧವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ, ಅದೂ ಮಾರಕ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದು, ಅಂತಹವರು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸಿದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಚುಗಳೇ ಬಯಲಾಗಬಹುದು! ಬಿದ್ದಪ್ಪ, ಪತ್ರಿಕೆ ಬದಿಗಿಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಅತಿಥಿ ಬರುವಂತಿದೆ!’

ಮಟ್ಟಿಲು ಏರುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳ ನನಗೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕೆಲ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಹ್ಯಾಟು ಧರಿಸಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ.

ಬೋಯಿಕೇರಿಯ ಕಿಸುದೇವಯ್ಯನೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡ ಆತ ತಾನು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶ ಅರುಹಿದ.

‘ಈ ಒಂಟಿ ದೀಪದವನ ರಹಸ್ಯ ನನ್ನ ತಲೆ ತಿನ್ನಾ ಇದೆ. ಹಾಂ... ಒಂಟಿ ದೀಪ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿರೋದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗಿರುವ ನೂರೇರ ಕುಟ್ಟಪ್ಪನನ್ನು. ನಮ್ ಮನೆ ಪಕ್ಕ ನಂದು ಹತ್ತು ಸೆಂಟ್ ಜಾಗ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲೊಂದು ಮನೆಯಿದೆ. ಕುಟ್ಟಪ್ಪ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವು ವಿಚಿತ್ರ ಆಸಾಮಿ. ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದೇ ಕಡಿಮೆ. ಜಿಪುಣನ ತರಹ ಕಾಣಿಸ್ತಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಆತ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ದೀಪ ಉರಿಸೋದು. ಸುಮ್ಮೆ ಕರೆಂಟ್ ವ್ಯರ್ಥ ಅಂತಾನೆ. ಅದೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಡುಗೆಮನೆದ್ದು ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೇ ಅನ್ನಿಗೆ ಒಂಟಿ ದೀಪ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ’ ಎಂದು ನಕ್ಕ ದೇವಯ್ಯ.

ದೇವಯ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರ ನೀಡಿದ. ಒಂದು ದಿನ ಆತ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ದೇವಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಭೋಜಮ್ಮ ಆತನಲ್ಲಿ, ‘ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆಸಲು ಜನ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿ, ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಆಳುಗಳನ್ನು ಕಳೆಸೇನೆ’ ಅಂತಂದಳಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ, ‘ನಿಮ್ಮ ಕೆಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕ್ತೇಡಿ’ ಎಂದು ಒರಟಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನಂತೆ. ತಾನು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳ ರಶಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ತನಗೆ ದಾಸ್ಯಾನು ಇಡಲು ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಬೇಕೆಂದು, ಆತ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಂದವನಂತೆ. ಆತ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ ಕಪಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮದ್ಯಪ್ರದೇಶದಿಂದ ತರಿಸಿ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಂತೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಆತ ತನ್ನ ಪಿಕ್‌ಪ್ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಪಾಟುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ದೇವಯ್ಯ ಗಮನಿಸಿದ್ದನಂತೆ.

ದೇವಯ್ಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದ್ದು ಮೊನ್ನೆ. ಆ ದಿನ ಸಂಜೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ದೇವಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕುಟ್ಟಪ್ಪನ ಮನೆ ಎಲ್ಲೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನಂತೆ. ಆವಾಗ ದೇವಯ್ಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೋಜಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿದಾಗ, ಆತ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಿ, ಕುಟ್ಟಪ್ಪನ ಮನೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಅಡ್ಡಾಡಿ, ನಂತರ ಬೈಕ್ ಏರಿ ಹೋದನಂತೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಭೋಜಮ್ಮನಿಗೆ ಸೋಜಿಗವಾಯಿತಂತೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೇವಯ್ಯ ಮಲಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಜೋರಾಗಿ ಚಿತ್ತಾರ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ದೇವಯ್ಯನಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತಂತೆ. ಆ ದಿನ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದು ಕುಟ್ಟಪ್ಪನ ಮನೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ. ಹೊರಗೋಡಿ ಬಂದಾಗ, ವ್ಯಕ್ತಿಯೋರ್ವ ಬೈಕ್ ಏರಿ, ಕುಟ್ಟಪ್ಪನ ಮನೆಯ ಸನಿಹದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆತನ ಅಂಗಿಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಆತನೇ ಸಂಜೆ ಬಂದವನೆಂದು ಭೋಜಮ್ಮ ಗುರುತಿಸಿದಳು. ದೇವಯ್ಯ ಕುಟ್ಟಪ್ಪನ ಮನೆಯತ್ತ ಓಡಿದನಂತೆ. ಆತನ ಅಡುಗೆಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪವಿತ್ತು. ಕರೆ ಗಂಟೆ ಅದುಮಿದರೆ, ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಸದ್ದೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ದೇವಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓತ್ತಿ ದಾಗ, ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಆತ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ ತೋರಿಸಿದನಂತೆ. ಯಾಕೆ ಚೀರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ‘ಚೂರಿ ತಾಗಿ ಗಾಯವಾಯ್ತು’ ಎಂದನಂತೆ. ಆತನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೀರ್ಘವಾದ ಗೀರುಗಳಿದ್ದವಂತೆ.

‘ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವನಂತೆ, ಆತ ಮಾಯವಾದ. ಆಗಲೂ ಆತ ಹಜಾರದ ದೀಪ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ! ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಒಂಟಿ ದೀಪ! ಸಾರ್, ಹಣೆಗೆ ಚೂರಿ ಹೇಗೆ ತಾಗುವುದು? ನನ್ನ ಅರ್ಥವಾಗೋಲ್ಲ.’ ದೇವಯ್ಯ ನಡುವೆ ನುಡಿದು, ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

ಮರುದಿನ, ಅಂದರೆ ನಿನ್ನೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಡೀ ಕುಟ್ಟಪ್ಪ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ದೇವಯ್ಯನೂ ಬಿಜಿಯಾಗಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ಭೋಜಮ್ಮ ಆ ಅನಾಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರ